

Викладено основні принципи кроскультурної комунікації, увага акцентується на таких концептах, як «розумна рівновага» і культурна ідентичність.

Ключові слова: кроскультурні взаємодія, філософія гуманістичного прагматизму.

The basic principles of cross-cultural communication, focuses on concepts such as "reasonable balance" and cultural identity.

Keywords: cross-cultural interaction, humanistic philosophy of pragmatism.

УДК 130.2:008

С.І. Коляда

КРОСКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ: ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ

Статтю присвячено проблемі створення кроскультурного діалогу та його значенню для гармонізації культурних розбіжностей в мультикультурному комунікативному просторі і побудови консолідованого суспільства.

Ключові слова: кроскультурний діалог, діалогове мислення, діалоговий кроскультурний комунікативний простір.

Сучасна реальність ґрунтується на постійній взаємодії та інтеграції світових культурних систем, отже позитивний імпульс отримує розширення комунікативних зв'язків в розмаїтті самотніх культур світового співтовариства. Людина, виявляючи одвічне прагнення досягти спільності з іншими, стикаючись з іншими культурами, знаходить широкі можливості реалізувати цю потребу, отримує стимули і докази необхідності розвивати і підтримувати не тільки контакти, а й кроскультурний діалог між людьми.

Принципи побудови кроскультурного діалогу припускають наявність атмосфери відкритості у прийнятті культурного розмаїття світу. У такому контексті створюються передумови для виникнення світогляду, співзвучного біблійному заклику: "возлюби ближнього свого, як самого себе». Концепція такого світовідчуття передбачає надію на взаємність, очікування початкової емпатії та двосторонньої динаміки комунікативної інтеракції.

У межах такого світовідчуття кроскультурні взаємини здійснюються в активному двосторонньому комунікативному обміні

інформацією, який має ознаки зацікавленого, рівноправного діалогу. Його учасники шукають не відмінності між культурними спадщинами, а, навпаки, прагнуть зрозуміти, як ці відмінності можна усвідомити, порівняти і скоординувати.

Вступаючи у діалог, комуніканти спочатку готові до можливих невідповідностей в їхній культурній ідентифікації, і тому не ухиляються від необхідності зрозуміти їх конструктивний потенціал. Це дозволяє їм об'єктивно і неупереджено оцінити і представити свої міркування щодо обговорюваної проблеми та спільно створити нове символічне значення [1; 24].

За таких умов вони здатні побудувати діалогові відносини. Кроскультурна ситуація стає безперервним позитивним процесом формування соціального / міжособистісного консенсусу, що виходить за межі колишніх намірів і думок учасників [1; 31].

У діалоговій комунікації формуються нові культурні цінності, переконання і цілі, тому що люди «думають разом» [2; 380] в процесі «взаємної комунікативної дії» [3; 171].

Кроскультурний діалог відбувається постійно, у всіх сферах людського буття і включає багато сторін комунікативної практики людини. Цей процес спостерігається і на міждержавному, і на професійному, і на побутовому рівні людської життєдіяльності. Його ефективність ґрунтується на прагненні учасників зрозуміти чужі / інші культури і створити / підтримати / продовжити атмосферу дружності і доброзичливості. Щире бажання зрозуміти іншого знімає напругу і настороженість.

У ситуації діалогічної комунікативної толерантності створюються умови, що призводять до мирного / дружнього взаємоприйнятного і рівноправної участі у вирішенні існуючих / ймовірних, дійсних / надуманих відмінностей / протиріч / невідповідностей / розбіжностей, передбачуваних / назріваючих ситуацій нерозуміння або конфліктів [4; 18].

Діалог трансформує і гуманізує якість «мовчазного мислення» [5; 117], тобто внутрішнього осмислення обговорюваної проблеми, яка має місце в будь-якій комунікативній ситуації.

Кроскомунікативна інтеракція в режимі діалогу призводить до утворення атмосфери консенсусу, в якій врівноважена раціональність превалює над агресивними, конфліктними тенденціями. У ній всі

комуніканти активно беруть участь в розмові, вільно висловлюючи свої думки і вслухаючись у те, що говорять інші учасники діалогу. Кожен з них відчуває їхню підтримку і увагу. У такій обстановці вони разом створюють нову спільно розроблену ідею і новий рівень взаємин [5, 96].

Діалогова інтеракція відбувається у відкрито висловлюваних роздумах, рефлексії і порівнянні, завдяки чому виникає більш чітке уявлення про фактори, пріоритетні в даному кроскультурному комунікативному контексті.

У сучасній глобалізованій реальності створюються нові правила кроскультурної комунікації, в яких уявлення про загальнолюдські гуманістичних нормах моралі та етику є пріоритетними. Світоглядні принципи колишніх уявлень про цілі комунікації, засновані на примусі й позбавленні, довели свою неефективність і неадекватність.

В рамках такого світогляду в кроскультурних контактах з'являлися серйозні приводи для виникнення ненависті та насильства, що призводило до маргіналізації та відчуження у суспільстві.

Сьогодні у кроскультурних взаємодіях потрібна нова парадигма взаємин, що передбачає розвиток діалогічного мислення. Однією з головних умов в ній є початкова готовність учасників шанобливо і доброзичливо сприймати один одного.

В рамках діалогічного мислення створюється впевнене переконання в тому, що кожна культура має великий позитивним потенціалом. У культурному різноманітті світу залучення кожної з них в практику людської взаємодії стане потужним імпульсом у досягненні згоди і співпраці.

Особисте і соціальне життя людини, побудоване на принципах поваги до інаковості чужої культури і іншої думки, стане набагато повнішим і змістовнішим. Замість влади сили, догматизму і примусу, в кроскультурній комунікації з'явиться духовна близькість і гуманістична толерантність. А це з необхідністю підвищить рівень цивілізованості кроскультурних відносин і відповідальності кожного за свої переконання, поведінку і вчинки.

У сучасній плюралістичній і мінливій реальності неможливо організувати або контролювати комунікацію культур за допомогою грубого нав'язування точок зору, насильницького переконання і диктату або військових дій. Реальність глобалізованого світу здійснюється не в одноосібних думках і рішеннях. Вона вимагає паритетної участі сторін

в творчому кроскультурному діалозі як в прийнятті рішень, так і в їх реалізації.

Список використаних джерел

1. Dixon, N.M. Perspectives on Dialogue / N.M.Dixon. – N-Y.: Center for Creative Leadership, 1996. – 93 p. – ISBN 978-1-882197-16-3.
2. Isaaks, W. Dialogue: the Art of Thinking Together / W. Isaaks. – Crown Business, 1999. – 448 p.
3. Pearce, W.B. Making Social Worlds: a Communication Perspective / W.B. Pearce. – Willy-Brackwel, 2008. – 172 p.
4. Жарких, В.Ю. Логика отношений в смысловой структуре слова в процессе коммуникации / В.Ю. Жарких // Наукові записки міжнародного гуманітарного університету. – 2008. – Вип.12, Ч.1. – С.15-21.
5. Gojko, Adzic. Bridging the Communication Gap / Adzic Gojko. – Lnd : Neuri Limited, 2009. – 284 p.

Стаття посвящена проблеме построения кросскультурного диалога и его значимости в гармонизации культурных различий в мультикультурном коммуникативном пространстве и создании консолидированного общества в Украине.

Ключевые слова: кросскультурный диалог, диалогическое мышление, диалоговое кросскультурное коммуникативное пространство.

The article deals with the problem of constructing a crosscultural dialogue and its significance in harmonising cultural differences in a multicultural communicative space and creating a consolidated society in Ukraine.

Keywords: crosscultural dialogue, dialogical thinking, dialogic crosscultural communicative space.

УДК 32.008

О.В. Гегечкори

РОЛЬ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Автором проводиться наліз та визначається роль політичної культури у контексті проблеми консолідації українського суспільства.